

ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА З.В. БАРТОШИНСЬКОГО, ПОЧЕСНОГО ЧЛЕНА УМТ

Народився З.В. Бартошинський 8 серпня 1929 р. у м. Скала-Подільська Тернопільської обл. у польській родині залізничника. У 1947—1952 рр. навчався на геологічному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка. У 1952—1963 рр. працював на різних посадах Амакинської експедиції Якутського геологічного управління. У 1963—1999 рр. викладав у Львівському університеті. Педагогічну діяльність викладача він розпочав у 1963 р. на посаді доцента кафедри кристалографії, з 1965 р. — кафедри мінералогії, а з 1985 р. до виходу на пенсію у 1999 р. був професором кафедри мінералогії.

Протягом 1958—1962 рр. З.В. Бартошинський навчався у заочній аспірантурі при кафедрі мінералогії Львівського університету, у 1962 р. там же успішно захистив кандидатську дисертацію на тему “Кристалломорфологія якутських алмазів”, а у 1983 р. у Всесоюзному інституті мінеральної сировини (м. Москва) — докторську дисертацію на тему “Мінералогія алмазів із місцевості Якутії”.

Під час роботи у Львівському університеті З.В. Бартошинський читав лекції і проводив лабораторні заняття з кристалографії, кристаломорфології, кристалохімії, фізики мінералів та інших курсів і спецкурсів, тривалий час керував навчальною мінералого-петрографічною практикою студентів-геохіміків. Педагогічний талант Збігнева Владиславовича багатогранний, йому була властива неповторна ораторська майстерність, він вмів поєднувати теоретичні виклади з практичними результатами. Сотні випускників геологічного факультету Львівського університету отримали належні знання з кристалографії.

Головним напрямом наукової діяльності З.В. Бартошинського було алмазознавство. Розпочалась ця діяльність ще під час роботи в Амакинській експедиції. Через руки дослідника пройшли тисячі каратів алмазів із перших родовищ Якутії. Відтоді вивчення кристалів алмазу переважало в дослідницькій діяльності З.В. Бартошинського і стало справою його наукового життя. “Алмазні” інтереси вченого були різноманітними: мінералогія, кристалографія, геохімія і фізика кристалів природного алмазу, гоніометрія його кристалів, форми їх росту і розчинення, анатомія кристалів, кристалографія синтетичного алмазу, кристалографія мінеральних включень в алмазах, класифікація природних алмазів, парагенезис і парастерезис кристалів, закономірності

розподілу алмазів у кімберлітових тілах і алмазоносних провінціях, паспортизація кімберлітових тіл за комплексом властивостей алмазів, прогноз родовищ, визначення якості алмазної сировини, сортування кристалів для огранування, розробка приладів для вивчення кристалографії і фізики алмазів. Розроблена З.В. Бартошинським мінералогічна класифікація природних алмазів є однією із найпопулярніших серед дослідників алмазів на теренах колишнього СРСР.

Добре відома алмазна школа З.В. Бартошинського, багато її випускників успішно продовжують справу свого вчителя. Його ім'я назавжди вписано у світову книгу відомих дослідників алмазу.

Науковий доробок ученого становить близько 120 публікацій (монографія, методичні розробки, статті, тези). Він автор і співавтор понад 20 науково-виробничих звітів, під його науковим керівництвом тривалий час проводили дослідження алмазів Якутії і Біломор'я за госпдоговірними темами.

Науково-педагогічна діяльність професора З.В. Бартошинського високо оцінена на державному рівні і геологічною громадськістю. Він нагороджений медаллю “За доблестный труд” (1957), бронзовою медаллю ВДНГ СРСР (1985), нагрудним знаком Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР “За отличные успехи в работе” (1989), нагрудним знаком Державної геологічної служби України “Почесний розвідник надр” (2004), у 2001 р. обраний почесним членом Українського мінералогічного товариства.

Помер З.В. Бартошинський 23 серпня 2004 р., похований у м. Львові.

*Колектив кафедри мінералогії
Львівського національного університету імені Івана Франка*